

**WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA  
Z GEOGRAFII W KLASACH PIĄTEJ, SZÓSTEJ, SIÓDMEJ I ÓSMEJ  
SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

obowiązujące od roku szkolnego 2019/2020

**Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania z geografii opracowano w oparciu o :**

1. Podstawę programową.
2. Rozporządzenie MEN z dnia 10.06.2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 843 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 1534)
4. Wewnątrzszkolne ocenianie.
5. Program nauczania geografii wydawnictwa „Nowa Era”

**Przedmiotem oceniania są:**

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność.

**Uczniowie w toku zajęć lekcyjnych mogą otrzymywać oceny cząstkowe za:**

- sprawdzian wiadomości po zakończonym dziale;
- test diagnozujący;
- krótkie sprawdziany wiedzy – kartkówki;
- odpowiedź ustną (połączoną ze znajomością mapy);
- samodzielnie wykonaną pracę domową;
- aktywność na lekcji (lub jej brak);
- przygotowanie do lekcji (przynoszenie zeszytów przedmiotowych i zeszytów ćwiczeń);
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji;
- prezentowanie pracy grupy;
- wykonanie prac dodatkowych (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela), wynikających z zainteresowań ucznia, wiążących się z programem jak i wykraczające poza program np.: własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez dorosłych, przygotowanie materiału do nowej lekcji, zorganizowanie wystawy, konkursu itp.
- udział w konkursach na terenie szkoły i poza nią.

## **Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie V szkoły podstawowej**

### Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w bardzo wysokim stopniu opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności objętych programem nauczania geografii,
- rozwiązuje zadania o dużym stopniu trudności,
- podejmuje dodatkowe wysiłki z zakresu geografii np. bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach geograficznych,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania.

### Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował i sprawnie wykorzystuje pełen zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania geografii,
- jest samodzielny w wykonywaniu zadań,
- jest zawsze przygotowany do zajęć i aktywnie w nich uczestniczy,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga powyżej 91% punktów możliwych do zdobycia.

### Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w znacznym stopniu opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania i stosuje je w praktyce,
- samodzielnie rozwiązuje i wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne,
- systematycznie pracuje na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 76% do 90% punktów.

### Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania geografii,
- samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- współpracuje w grupie, sporadycznie jest nieprzygotowany do lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 75% punktów.

### Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności na poziomie podstawowym,
- wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- niechętnie angażuje się w pracę na lekcji,
- często jest nieprzygotowany do zajęć,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 36% do 50% punktów.

### Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu geografii, co przekreśla możliwości dalszego kształcenia w klasie szóstej,
- nawet z pomocą nauczyciela nie wykonuje zadań o niewielkim stopniu trudności,
- nie pracuje na lekcji i często jest nieprzygotowany do zajęć.
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 35% punktów.

## **Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie VI szkoły podstawowej**

### Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w bardzo wysokim stopniu opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności objętych programem nauczania geografii,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

### Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej i politycznej Europy,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru Europy na podstawie map i innych źródeł,
- charakteryzuje poziom rozwoju społeczno – gospodarczego i struktury gospodarki na podstawie danych statystycznych,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- szacuje nasilenie problemów społecznych występujących w Europie,
- rozwiązuje zadania astronomiczne,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 91% do 99% punktów możliwych do zdobycia

### Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia problemy społeczne i gospodarcze w Europie,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Europy,
- sprawnie posługuje się pojęciami geograficznymi,
- zna procesy prowadzące do rozwoju gospodarki europejskiej,
- porównuje treści map geograficznych,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 76% do 90% punktów.

### Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych oraz wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wymienia przyczyny zróżnicowania przestrzennego środowiska przyrodniczego Europy,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych i społecznych w Europie,
- charakteryzuje kraje europejskie pod względem gospodarczym i społecznym,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 75% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- wskazuje główne cechy kształtowania Europy i omawianych krajów,
- na pytanie dotyczące mapy, pogody i klimatu, krajobrazów, Europy odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- potrafi wymienić główne problemy Europy,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 36% do 50% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi wskazać głównych cech kształtowania Europy i omawianych krajów
- wykazuje brak orientacji w zróżnicowaniu poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego państw europejskich,
- nie potrafi wymienić problemów społecznych i gospodarczych Europy,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 35% punktów.

**Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii  
w klasie VII szkoły podstawowej**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności, które prezentuje posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej i gospodarczej Polski,
- porównuje cechy społeczno – gospodarcze regionów Polski na podstawie danych statystycznych i map,
- dostrzega związki własnego regionu z innymi obszarami,

- wykazuje się znajomością tradycji i kultury polskiej wśród mieszkańców różnych regionów,
- samodzielnie opracuje monografię własnej miejscowości z wykorzystaniem różnych źródeł informacji
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga powyżej 91% punktów możliwych do zdobycia

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia związki przyczynowo- skutkowe na obszarze Polski,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski,
- odczytuje główne cechy klimatu z wykresów lub tabel,
- potrafi obliczyć czas strefowy i słoneczny,
- podaje przykłady współzależności środowiska przyrodniczego i sposobów gospodarowania na obszarze Polski
- wielostronnie charakteryzuje cechy społeczno – gospodarcze Polski oraz poszczególnych regionów za pomocą map tematycznych,
- sprawnie posługuje się poznaną terminologią i mapami,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 76% do 90% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne Polski,
- w stopniu zadowalającym potrafi samodzielnie korzystać z mapy,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze każdej krainy geograficznej Polski,
- wykazuje zróżnicowanie przestrzenne gospodarki Polski,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 75% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi omówić położenie geograficzne Polski,
- wie, że Polska jest krajem wybitnie nizinnym,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- tylko z pomocą nauczyciela jest w stanie określić współrzędne geograficzne,
- na pytania dotyczące mapy, pogody rozmieszczenia ludności odpowiada jedynie z pomocą nauczyciela,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 36% do 50% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,

- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać map tematycznych Polski,
- nie potrafi opisywać klimatu Polski,
- nie posiada umiejętności opisywania głównych cech społecznych i gospodarczych własnego regionu,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 35% punktów.

### **Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie szkolne z geografii w klasie VIII szkoły podstawowej**

#### Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności, które prezentuje posługując się terminologią geograficzną,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- stosuje swoje wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- samodzielnie planuje i przeprowadza obserwacje meteorologiczne i astronomiczne,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania ,
- odnosi sukcesy w konkursach geograficznych.

#### Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- wykazuje się biegłą znajomością mapy fizycznej świata,
- potrafi charakteryzować środowisko przyrodnicze dowolnego obszaru świata na podstawie map i innych źródeł,
- charakteryzuje poziom rozwoju społeczno – gospodarczego i struktury gospodarki na podstawie danych statystycznych,
- potrafi oceniać wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze,
- dostrzega pozytywne i negatywne skutki globalizacji,
- szacuje nasilenie problemów społecznych występujących na świecie,
- rozwiązuje zadania astronomiczne,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga powyżej 91% punktów możliwych do zdobycia

#### Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dostrzega, nazywa i wyjaśnia problemy społeczne i gospodarcze na świecie,
- dostrzega i opisuje zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Ziemi,

- sprawnie posługuje się pojęciami geograficznymi,
- zna procesy prowadzące do globalizacji gospodarki,
- podaje przyczyny i skutki konfliktów na świecie,
- porównuje treści map geograficznych,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 76% do 90% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu geografii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych i wykorzystuje je przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- wymienia przyczyny zróżnicowania przestrzennego środowiska przyrodniczego kontynentów i państw,
- wykazuje zrozumienie podstawowych procesów gospodarczych i społecznych na świecie, na poszczególnych kontynentach
- charakteryzuje kraje pod względem gospodarczym i społecznym,
- odczytuje informacje z map tematycznych,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 51% do 75% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie minimum wiedzy i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- większość ćwiczeń i poleceń wykonuje z pomocą nauczyciela,
- potrafi w niewielkim stopniu korzystać z mapy,
- wskazuje główne cechy ukształtowania kontynentów i omawianych krajów,
- na pytanie dotyczące mapy, pogody i klimatu, krajobrazów, kontynentów odpowiada jedynie za pomocą nauczyciela,
- potrafi wymienić główne problemy współczesnego świata,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 36% do 50% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązywania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- nie potrafi czytać mapy,
- nie potrafi wskazać głównych cech ukształtowania kontynentów i omawianych krajów
- wykazuje brak orientacji w zróżnicowaniu poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego kontynentów, krajów,
- nie potrafi wymienić problemów społecznych i gospodarczych współczesnego świata,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 35% punktów.

***Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny w wersji drukowanej znajdują się w sekretariacie szkoły.***

Opracowała mgr Krystyna Maj